

Advies   **Landschappelijke en stedenbouw-
kundige inpassing
herontwikkeling Lagevoortseweg
4a te Boxtel**

Datum   : januari 2023
Opdrachtgever   : particulier
Projectnummer   : P02532
Opgesteld door   : BRO

Inleiding

Initiatiefnemers zijn voornemens de locatie aan de Lagevoortseweg 4a in Boxtel te her ontwikkelen. De ontwikkeling voorziet in de transformatie van het huidige sterk verouderde agrarische bedrijf in grofweg drie nieuwe gebouwen met ieder een eigen functie: een libellen- en vlindermuseum, een Bed & Breakfast (B&B) en een bedrijfswoning (inclusief mantelzorg). De B&B wordt als nevenfunctie opgezet maar is wel essentieel voor de financiële haalbaarheid van het plan.

Voorliggend initiatief past niet rechtstreeks binnen de kaders van het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2011'. De gronden kennen de bestemming 'Agrarisch – Agrarisch bedrijf' en zijn in eerste instantie bedoeld voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf. Hoewel er in het geldende bestemmingsplan verschillende afwijkingsmogelijkheden en wijzigingsbevoegdheden zijn opgenomen voor het realiseren van een B&B, woningen, bedrijven of recreatievoorzieningen, kan met dit plan niet worden voldaan aan alle geldende voorwaarden. Om deze reden is een (partiële) herziening van het geldende bestemmingsplan noodzakelijk.

In samenspraak met de adviseurs ruimtelijke ordening van BRO is daarom gekeken naar de mogelijkheden om op deze locatie voorliggend planvoornemen te situeren en tevens de aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische kwaliteiten te versterken. Uit deze adviezen blijkt dat het rekenmodel aansluit bij de te realiseren plannen en kwaliteitsverbetering.

Onderhavig advies geeft inzicht in welke inrichtingsmaatregelen er genomen moeten worden opdat de beoogde ontwikkeling kan worden gerealiseerd.

Plangebied

De gewenste ontwikkeling vindt plaats op het adres Lagevoortseweg 4a te Boxtel. De locatie is gelegen in het buitengebied ten westen van de kern Liempde, globaal tussen de rijksweg A2 en spoorlijn (Boxtel – Eindhoven). Het plangebied ligt op de hoek van de wegen Lagevoortseweg en De Beeken. Kadastraal staat het plangebied bekend als de gemeente Boxtel, sectie P en perceelnummer 289. De ligging en globale begrenzing is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 1 globale ligging en begrenzing plangebied

Beleidskaders

Provinciaal

Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (geconsolideerd 01-03-2020)

Op grond van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant dienen ontwikkelingen in landelijk gebied gepaard te gaan met een fysieke verbetering van de landschappelijke kwaliteit.

Gemeentelijk

Bestemmingsplan Buitengebied 2011

Het plangebied ligt binnen het bestemmingsplan 'Boxtel Buitengebied 2011'. Ter plaatse rust de enkelbestemming 'Agrarisch – bedrijf' en 'Agrarisch'. Het realiseren van voorgenomen initiatief is in strijd met de regels van het bestemmingsplan. Om het initiatief juridisch planologisch mogelijk te maken is een afwijking van het bestemmingsplan noodzakelijk. Een voorwaarde voor nieuwvestiging is dat de gebiedswaarden substantieel worden versterkt conform een ingediend landschapsversterkingsplan. Dit kan door middel van het aanleggen van landschaps- of natuurlijke elementen, het aanbrengen van beeldkwaliteit en/of het herstellen van cultuurhistorische elementen aan gebouwen en/of omgeving en/of de sloop van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen.

De ambitie van Boxtel

De ambitie van Boxtel geldt als beleidsregel kwaliteitsverbetering voor het buitengebied. Het is opgesteld als concrete doorvertaling en nadere uitwerking van het provinciale en gemeentelijke beleid omtrent kwaliteitsverbetering van het landschap. Een indeling in drie categorieën o.b.v. impact op de omgeving bepaald de maatregel en aanpak die met de gewenste ontwikkeling gepaard gaat. Voorgenomen initiatief valt onder categorie 3 en gaat samen met de volgende maatregelen:

- Verplichte landschappelijke inpassing (cf. categorie 2) plus kwaliteitsverbetering
- In te vullen met de volgende aanpak:
- Aanleg natuur- en landschapselementen (buiten bestemmingsvlak);
  - Aanleg extensieve recreatieve voorzieningen;
  - Behoud/restauratie van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing;
  - Vernieuwende architectuur;
  - Slopen van ontsierende bebouwing, verkleinen of opheffen van het bestemmingsvlak.

Handreiking kwaliteitsverbetering

Middels de handreiking kwaliteitsverbetering biedt de gemeente praktische ondersteuning bij het maken van inpassingsplannen.

Kaders en ambities

Met het planvoornemen om een museum, bed & breakfast (B&B) en een bedrijfswoning te realiseren worden de oude vervallen (asbest dragende) stallen en diverse kleinere schuren vervangen. Het programma beoogt de ontwikkeling van een educatief (verblijfs)recreatiebedrijf waarbij natuur- en landschapsbeheer centraal staan.

De hoofdfunctie van het bedrijf wordt een libellen- en vlindermuseum met dito libellen- en vlindertuin. Initiatiefnemer heeft hoge ambities als het gaat om de uitvoering en inpasbaarheid van het geheel. Zo is er bij diverse vooraanstaande organisaties, libellengroepen, libel- en vlinderstichting en universiteiten bijvoorbeeld informatie gewonnen, nauwe samenwerking besproken om tot een inpassing te komen voor verbetering van de ecologie. Denk hierbij aan de combinatie van vegetatiekwaliteit, waterkwaliteit en aansluitende boomkwaliteit. Kortom, bij dit museum komt echt een belevingstuin met verschillende biotopen voor soorten.

De voorgenomen ontwikkeling zorgt voor een verbetering van de gebiedswaarden en het landschap. De verouderde bestaande gebouwen hebben geen cultuurhistorische waarde en worden gesloopt. Hiervoor komen een aantal nieuwe gebouwen terug; landschappelijk ingepast, aangesloten bij de landschappelijke kenmerken van de omgeving. Deze gebouwen krijgen dus een massavorm welke refereert aan Vlaamse schuren maar dan met een architectonisch eigentijdse vertaling hiervan (figuur 2,3 en 4). Met het oog op de toekomst en met nadruk op duurzaamheid zullen voor veilige en isolerende materialen, hernieuwbare energieoplossingen, afwatersystemen en moderne constructies gekozen worden.

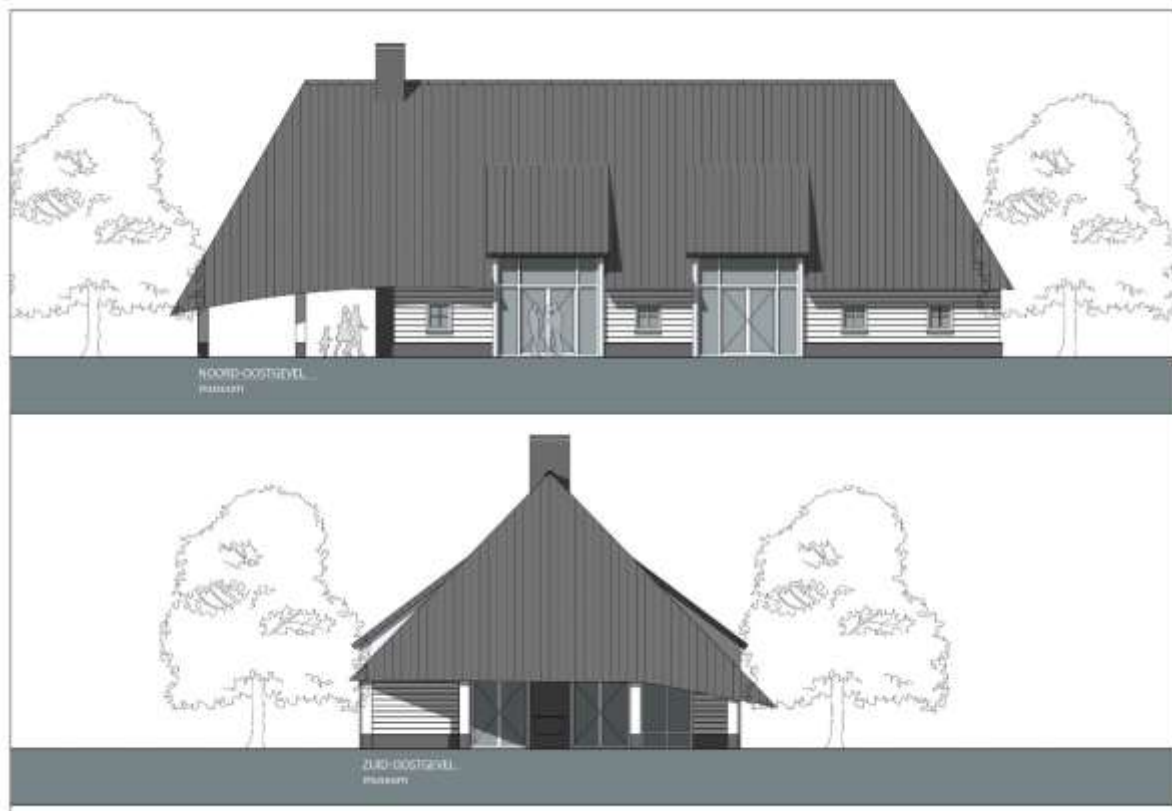
Kortom; met als doel van de investering om een toekomstbestendig project te ontwikkelen, waardoor zowel maatschappelijke als sociale functies toekomst perspectief aan de omgeving bieden wordt een unieke meerwaarde voor het buitengebied gecreëerd!

Figuur 2 look en feel Bed & Breakfast (bron Sniijders en van Stekelenburg Architecten)

Figuur 3 look en feel bedrijfswoning (bron Sniijders en van Stekelenburg Architecten)

Figuur 4 look en feel museum (bron Sniijders en van Stekelenburg Architecten)

Kenschets context

Het plangebied aan de Lagevoortseweg, ten westen van de kern Liempde, ligt geomorfologisch gezien op een vlakte van (dek)zand en maakt naar het zuidwesten de overgang naar een dekzandrug. Deze overgang is door o.a. jarenlang agrarisch gebruik niet meer waarneembaar in het landschap. De bodem ter plaatse bestaat uit voedselarme zandgrond met een grondwatertrap Vb. De Beeken maakt de overgang naar de voedselrijke eerdgronden. Op onderstaande uitsnede van historische kaarten wordt duidelijk dat hier begin 20ste eeuw al een vroege cluster van ontgonnen gronden lag.

In dit deel van buitengebied zijn daarnaast tal van functies m.b.t. sport, recreatie en bedrijvigheid ondergebracht. Zo is er een evenementenlocatie, diverse aan huis winkels en een golfclub in de nabije omgeving te vinden.

Het perceel zelf bestaat grotendeels uit een verruigde weide die begrenst wordt door de laanbeplanting langs de Lagevoortseweg en de bosstrook van naastgelegen woonperceel. Te midden staat een oude waterput. Langs de entreezijde aan De Beeken staat veel doorgeschoten gemengde beplanting van slechte kwaliteit. Een achterstallig onderhouden mix uiteenlopend van coniferen, loofbomen en heesters zorgt samen met de verouderde schuren voor een rommelig beeld.

Figuur 5 zicht op beplanting langs De Beeken vanaf het perceel gezien

Figuur 6 verouderde agrarische bedrijfsgebouwen

Figuur 7 zicht op de Lagevoortseweg

Figuur 8 rommelige entree

Kenschets landschap

De handreiking kwaliteitsverbetering definieert landschapstypen binnen de gemeentegrenzen door verschillen in bodemsoort, waterhuishouding en de tijd waarin een gebied is ontgonnen te benoemen. Het plangebied maakt hierin deel uit van het landschapstype 'Kampen'. Het kampenlandschap is ontstaan daar waar de westenwind zand opstuwde en tussenin beekjes stroomden.

Dit type landschap bestaat niet uit grote akkercomplexen, maar uit individuele akkers. De boerenbedrijven voeren veelal een gemengde bedrijfsvoering, een combinatie van akkerbouw en veeteelt. Ieder kamp bestaat uit akkers op de hoger gelegen dekzand rug, grasland langs de beekjes tussen de ruggen en het boerenerf er tussen in op de flanken van de rug. Omdat de grond vaak arm was, brachten de boeren mest en heideplaggen als bemesting op het land. Honderden jaren bemesting zorgden ervoor dat de akkers steeds hoger werden. Om de gewassen te beschermen tegen wildvraat en wind, werden ze omgeven met houtwallen en houtsingels. Wegen volgden de hogere delen in het landschap en hadden hierdoor vaak een bochtig verloop.

Interessant onderscheid in dit landschap vormt de Vrilkhoven/ De Vrilkovense Akker welke al van oudsher een helder contrast aangaat als open es-akkercomplex. Onderstaande uitsneden van (historische) kaarten geven een indruk van de ontwikkeling in de nabijheid van het plangebied.

Figuur 9 Bodemtypekaart; rood: zandgrond, bruin: eerdgrond (bron Kaartbank Provincie NB)

Figuur 10 situatie anno 1900 (bron Topotijdreis)

Figuur 11 situatie anno 1950 (bron Topotijdreis)

Figuur 12 situatie anno 1985 (bron Topotijdreis)

Landschappelijke inpassing

Zoals gezegd is bij het toestaan van een ruimtelijke ontwikkeling van belang dat alle ruimtelijke waarden worden meegewogen. Een bouwplan kan immers afbreuk doen aan bestaande landschappelijke of cultuurhistorische waarden. Elke ontwikkeling dient bij te dragen aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving, waaronder in ieder geval een goede landschappelijke inpasbaarheid. De landschappelijke inpassing bestudeert de omgeving en aan de hand daarvan worden ruimtelijke randvoorwaarden opgesteld. Als aan deze voorwaarden wordt voldaan kan de voorgestelde ontwikkeling op een natuurlijke en verzorgde wijze worden ingepast en aansluiten op de aanwezige landschapsstructuren.

Voor het buitengebied van Boxtel zijn per landschapstype landschapselementen voorgeschreven¹ die helpen bij het inpassen van ontwikkelingen. Onderstaand overzicht maakt inzichtelijk welke elementen toepasbaar zijn binnen het Kampenlandschap:

Kenmerken	Grondgebruik	Streefbeeld	Toe te passen landschapselementen*
- Kleinschalig landschap - Onregelmatige verkaveling - Kronkelige wegen - Verspreide bebouwing met erfbeplanting - Wegbeplanting - Kavelgrensbeplanting - Reliëf	Weiland en akkerbouw	Kleinschalig landschap met erf-, kavelgrens- en wegbeplanting.	- Solitaire bomen - Hagen om erven en tuinen - Laanbeplanting - Geriefhoutbosjes - Houtwallen- en singels - Hoogstamfruitgaard - Amfibieën poel - Bloem- en kruidenrijk grasland

*o.b.v. het landschaps- en randenpakket STIKA

Uitgangspunt voor het landschappelijk inpassen is 'gebruik maken van de gebied specifieke inrichtingselementen waarmee wordt bijgedragen aan het kleinschaliger, gevarieerder en herkenbaarder maken van het Kampenlandschap. Hiervoor is gekeken naar de structuurdragers van het landschap en de aanwezige kwaliteiten op het perceel zelf.

Kwaliteitsverbetering

Zoals vermeld geldt voor categorie 3 ontwikkelingen dat zowel een verplichte landschappelijke inpassing als kwaliteitsverbetering van het buitengebied moet worden gerealiseerd. Ten opzichte van de aanpak kwaliteitsverbetering (zie beleidskaders) verwoordt de landschappelijke inpassing zich als volgt: *'landshappelijke inpassing betreft het inkleden of omzomen van de locatie met groen'*.

De genomen maatregelen in onderstaande tekening zijn vervolgens opgedeeld per categorie.

¹ Handreiking kwaliteitsverbetering Gem. Boxtel – juni 2014

Figuur 13 inrichtingstekening (zie bijlage voor tekening op schaal)

Maatregelen landschappelijke inpassing

1) Aanplant bomenrij langs straatzijde

Ter hoogte van het museum en B&B is een parkeerplaats benodigd. Om het zicht hierop enigszins te breken is als onderdeel van de landschappelijke inpassing voorgesteld een bomenrij van lindes (*Tilia Europaea* 'Pallida') aan te planten. Te midden van deze parkeervoorziening komt eveneens een brede haag (*Fagus Sylvatica* 'Atropunicea') voorzien van bomenrij (*Fagus Sylvatica* 'Dawyck purple').

2) Aanplant lage geschoren heg

Een lage beukenhaag (*Carpinus Betulus*) op het voorterrein definieert het voorerf. Deze ca. 1m hoge haag zorgt voor een verzorgd beeld waarbij voldoende zicht op het perceel gewaarborgd blijft. Langs de straatzijde wordt voorgesteld een wat bredere maat aan te houden gezien hier gedeeltelijk bomen in komen te staan.

3) Aanplant houtsingel

Karakteristiek in de omgeving zijn van oorsprong de erfbeplantingen, veelal diverse opgaande groene beplantingsstructuren langs de perceelranden zorgen voor een aangenaam, afwisselend en (bio)divers landschap. Als onderdeel van de inpassing wordt voorgesteld langs de perceelsgrens een gevarieerde houtsingel aan te brengen. Doordat er op naastgelegen perceel eenzelfde structuur te vinden is ontstaat met het aanplanten een soortenrijke overgangssituatie naar omliggend gebied. Houtsingels bieden beschutting, nestgelegenheid, voedsel en creëren daarmee een leefomgeving voor veel planten, vogels, vlinders en andere insecten.

4) Aanplant solitaire boom

Als onderdeel van de landschappelijke inpassing wordt op het voorerf een gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*) geplant. Het planten van een solitair markeert het erf en refereert naar het gebruik van erfbomen in landelijk gebied.

Maatregelen kwaliteitsverbetering

De methodiek die wordt gehanteerd voor bepaling van kwaliteitsverbetering bij 'categorie 3' ontwikkelingen gaat uit van een berekening in de vorm van forfaitair bedrag gebaseerd op een percentage van de grondwaardeverandering (bestemmingswinst). Dit berekende forfaitair bedrag bepaalt de omvang van de te leveren prestatie. In de onderstaande tabel wordt inzichtelijk gemaakt wat de waarde is van de gronden in de huidige- en toekomstige situatie, en daarmee de te bepalen tegenprestatie.

Huidige situatie

Onderdeel	Ca. oppervlakte in m ²	Ca. grondprijs Gemiddelde €/m ²	Prijzen
Agrarisch	9.189 m ²	€ 5,-	€ 45.945,-
Agrarisch - Bedrijf	7.789 m ²	€ 25,-	€ 194.725,-
Totaal	16.978 m ²		€ 240.670,-

Hieronder wordt nader ingegaan op de waarde van de gronden in de toekomstige situatie. Hierbij wordt voor wat betreft de toekomstige situatie uitgegaan van de volgende waarderingen voor de bestemmingen:

Toekomstige situatie

Onderdeel	Ca. oppervlakte in m ²	Ca. grondprijs Gemiddelde €/m ² *	Prijzen
Extensieve recreatie	9.189 m ²	€ 12,50,-	€ 114.862,50,-
Intensieve recreatie	7.789 m ²	€ 50,-	€ 389.450,-
Totaal	16.978 m ²		€ 504.312,50,-

Conclusie

Benodigde kwaliteitsinvestering = 20% * (toekomstige bestemmingswaarde – huidige bestemmingswaarde) = 20% * (€ 504.312,50,- – € 240.670,-) = 20% * €263.642,50,- = **€ 52.728,50,-**

Tegenprestatie

Om in de kwaliteitsverbetering te voorzien worden verschillende landschappelijke elementen toegevoegd op eigen terrein, die op basis van de normering van StiKa, een waarde vertegenwoordigen. In onderstaande tabel is de totale tegenprestatie uiteengezet.

Tegenprestatie	Omvang	Normering	Totaal
Aanleg			
Bomenrij	4 st.	€ 64,90,- p/st.	€ 259,60,-
Solitair	1 st.	€ 64,90,- p/st.	€ 64,90,-
Haag	50 m ² (3 st. per m ¹)	€ 1,66,- p/st.	€ 747,00,-
Subtotaal			€ 1.071,50,-
Bouw			
Moderne bouwwerken met een cultuurhistorisch verantwoorde uitstraling.			
			n.t.b.
Beheer*			
Bomenrij	4 st.	€ 5,54 p/boom/p/jaar	€ 132,96,-
Solitair	1 st.	€ 5,54 p/boom/p/jaar	€ 33,24,-
Haag	50 m ²	€ 1,17 p/m/p/jaar	€ 351,-
Subtotaal			€ 517,20,-
Sloop van asbesthoudende gebouwen/stallen	410 m ²	€ 26,50,-p/m ²	€ 10.865,-
Subtotaal			€ 10.865,-
Totaal			€ 12.453,70

* Kosten beheer voor een periode van 6 jaar

- en excl. rode kwaliteitsverbetering (door de gemeente te bepalen)

Met de voorgenomen ontwikkeling kan voor €12.453,70 aan landschapsontwikkeling tegemoet worden gekomen en voldoet daarmee niet aan de gestelde compensatie (op te merken dat de aanplant en aanleg van elementen alsmede de sanering van asbest volgens marktconforme prijzen de gegeven normbedragen vele malen overstijgt). Voor het resterende bedrag (€ 52.728,50,- - €12.453,70) € 40.274,80,- is in samenspraak met de gemeente Boxtel een passende invulling gezocht. Er zijn verschillende compensatievoorstellen gemaakt. Deze zijn opgenomen in bijlage 9 van de toelichting van het bestemmingsplan. Hiermee kan een gedeelte van het resterende bedrag direct terug in het landschap worden verwerkt. Het daarna resterende bedrag zal tevens worden gestort naar het plattelandfonds. De natuurwerkgroep zal hiervoor een passende invulling bedenken. Niet meegenomen in de berekening is de kwaliteit van bebouwing. Voor de waardebepaling van zogenoemde 'rode' kwaliteitsverbetering kan niet worden gewerkt met standaard prijzen. Reeds is door de WUBBB bepaald dat de bouwwerken hier wel voor in aanmerking komen, het ontbreekt echter nog aan een prijs.

Tot slot

De nieuwe ontwikkeling aan de Lagevoortseweg kan middels de voorgestelde inrichtingsmaatregelen landschappelijke worden ingepast, waardoor er op een verzorgde en natuurlijke manier wordt aangesloten op de aanwezige landschappelijke structuren en kwaliteiten. Kracht van deze inpassing is dat niet alleen landschappelijk, maar ook ecologisch een meerwaarde kan worden behaald, wat als nieuwe kwaliteitslaag aan het gebied wordt toegevoegd.

Beplantingsindicatie

1) Bomenrij

Aanplant

- Bij aanplant laanbomen met minimale boommaat 10-12;
- Plantafstand in de rij minimaal 5m.

Sortiment

100% Tilia Europaea 'Pallida' (langs straatzijde)

100% Fagus Sylvatica 'Dawyck purple' (midden terrein parkeren)

Beheer

- De bomen periodiek snoeien, waarbij de kroon (onderste dikke tak tot de top) na het snoeien altijd meer dan 50% van de lengte van het takvrij stamstuk bedraagt;
- Snoeiwerkzaamheden verrichten in de periode tussen 1 augustus en 15 maart.

Figuur 14 ref beeld Tilia Europaea 'Pallida' (bron vdberk)

Figuur 15 ref beeld Fagus Sylvatica 'Dawyck purple' (bron vdberk)

2) Knip en scheerheg (diverse)

Aanplant

- Het betreft een tweerijig element;
- Aanplant met 2- of 3 jarig bosplantsoen van Nederlandse herkomst;
- plantafstand in de rij minimaal 0,30 cm en maximaal 0,50 meter en afstand tussen rijen minimaal 0,30 meter en maximaal 0,50 meter.

Sortiment

Fagus Sylvatica

Carpinus Betulus

Fagus Sylvatica 'Atropunicea'

Beheer

- Het element wordt minimaal eenmaal per jaar geknipt of geschoren en de haag heeft in gescho-
ren toestand een hoogte van ca. 1 meter;
- Snoeiwerkzaamheden verrichten in de periode tussen 1 juni en 15 maart.

Figuur 16 ref beeld Fagus Sylvatica (bron vdberk)

Figuur 17 ref beeld Fagus Sylvatica 'Atropunicea' (bron vdberk)

3) Houtsingel

Aanplant

- Minimale breedte 6m²;
- plantverband van minimaal 1,25 m x 1,25 meter;
- aanplant met 2- of 3 jarig bosplantsoen, inheemse herkomst;

Sortiment

Cornus Mas	Corylus Avellana
Lonicera Fragrantissima	Prunus Spinosa
Rosa Canina	Rhamnus Frangula
Ilex Aquafolium	Carpinus Betulus
Mespilus Germanica	Cornus Sanguinea
Euonymus Phellomanus	Fraxinus Excelsior

Beheer

- Snoeiwerkzaamheden worden in beginsel alleen verricht in de periode tussen 1 november en 15 maart.; bestrijding van ongewenste houtsoorten kan in de periode tussen 15 juli en 15 maart plaats vinden.

4) Solitaire boom (diverse)

Aanplant

- Aanplant laanbomen met minimale boommaat 10-12

Sortiment

Juglans Regia
Acer Pseudoplatanus

Beheer

- De boom periodiek snoeien, waarbij de kroon (onderste dikke tak tot de top) na het snoeien altijd meer dan 50% van de lengte van het takvrij stamstuk bedraagt;
- Snoeiwerkzaamheden verrichten in de periode tussen 1 augustus en 15 maart.

Figuur 18 ref beeld Juglans regia (bron vdberk)

Figuur 19 ref beeld Acer Pseudoplatanus (bron vdberk)

5) Fruitgaard

Aanplant

- plantafstand minimaal 7 x 7;
- aanplant fruitbomen met minimale maat 8-10;
- Het element is tenminste 1 are groot.

Sortiment

Prunus	Victoria
	Reine Claude d'ouillians
	Belle de Louvain
Malus	Brabantse Belle Fleur
	Bramley's Seedling
	Dubbele Belle Fleur
	Groningse Kroon
	Notaris Appel
	Schone van Boskoop
Pyrus	Sterappel
	Conferance
	Doyenne Du Comice
	Beurre Hardy
Prunus	Saint Remy
	Mierlose zwarte

Beheer

- De onderbegroeiing wordt als grasland beheerd;
- Indien het appel of peer betreft wordt de boom tenminste éénmaal per 2 jaar gesnoeid. Andere soorten enkel vormsnoei indien nodig;
- Snoeiwerkzaamheden verrichten in de periode tussen 1 augustus en 1 april.

6) Poel

Aanleg

- Element niet aansluiten op een waterloop/sloot en dient gevoed
Te worden door grond- en/of regenwater en waarvan in de winterperiode het natte oppervlakte voor tenminste 80% bestaat uit open water;
- Het element is tenminste 1 groot, waarbij het waterbiotoop (water + taluds) minimaal 70% van de oppervlakte inneemt. Maximaal 30% van de oppervlakte van de poel bestaat uit landbiotoop;
- De waterdiepte is in de diepste delen in de periode van 1 oktober tot 1 april tenminste 0,5 meter;
- De oever van de poel is begroeid met inheemse plantensoorten met een bedekking van minimaal 75%.

Beheer

- Schoningswerkzaamheden verrichten in de periode tussen 1 september en 15 oktober.

7) Bloem- en kruidenrijk grasland

De invulling hiervan wordt in samenspraak met de vlinderstichting nader afgestemd op de specifieke eisen en wensen van de eveneens nader te bepalen gewenste doelsoorten.

Bijlage 1:
Tekening

